

H O T Ă R Ă R E A nr.12-35/18
cu privire la contestarea hotărârii Colegiului de disciplină și etică
nr.13-16/17 (III) din 20.01.2017 în privința procurorului Anatolie Pitel

1 martie 2018

mun. Chișinău

Examinând contestația procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Anatolie Pitel, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-16/17 (III) din 20.01.2017, adoptată în privința sa, audiind informația domnului Constantin Șusu, Consiliul Superior al Procurorilor –

C O N S T A T Ă :

Temei pentru inițierea procedurii disciplinare a constituit sesizarea procurorului, adjunct-interimar al procurorului-șef al Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, dna Lucreția Zaharia, cu privire la fapta ce poate constitui abatere disciplinară, săvârșită de procurorul Anatolie Pitel.

Potrivit raportului Inspecției procurorilor privind verificarea sesizării *procurorul Anatolie Pitel, contrar prevederilor art.402 alin.(1) Cod de procedură penală, a depus cererea de apel numai la expirarea termenului de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale de către instanța de judecată, or, prin acțiunile sale, procurorul a încălcat prevederile art.38 lit.a) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, coroborat cu pct. 6.1.1. din Codul de etică al procurorilor, fapt pentru care merită a fi sancționat disciplinar.*

Prin decizia din 26.10.2016 Inspecția procurorilor a remis materialele procedurii disciplinare în privința procurorului Anatolie Pitel Colegiului de disciplină și etică, pentru examinare.

Urmare a examinării procedurii disciplinare în ședința din 20.01.2017 și constatând elementele unei abateri disciplinare, Colegiul de disciplină și etică i-a aplicat procurorului Anatolie Pitel sancțiunea disciplinară prevăzută de art.39 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la Procuratură - **mustrare**.

Colegiul de disciplină și etică a procurorilor a reținut că, *prin acțiunile sale, procurorul Anatolie Pitel a încălcat prevederile art. 38 lit. a) din Legea cu privire la Procuratură din 25.02.2016 (în vigoare din 01.08.2016) și principiul legalității - pct. 6.1.1. din Codul de etică al procurorilor care stipulează că procurorul trebuie să respecte legislația națională și internațională, practica judiciară și jurisprudența CEDO, actele departamentale, interdepartamentale și ale organelor reprezentative și de autoadministrare ale procurorilor, fapt pentru care urmează a fi sancționat disciplinar conform art. 39 alin.(1) lit. b) al Legii nr. 3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură.*

Procurorul Anatolie Pitel a contestat, în termen, hotărârea Colegiului de disciplină și etică nr.13-16/17 (III) din 20.01.2017, solicitând casarea integrală a acesteia, pe motiv că nu este prezent faptul abaterii disciplinare.

În motivarea poziției sale, recurentul a accentuat că nu a fost prezent la ședința de judecată din 08.08.2016, în cauza de învinuire a lui S.E, când a fost pronunțat dispozitivului

sentinței. Totodată, aflând despre sentința pronunțată și constatând că este una ilegală, a raportat superiorilor săi și s-a decis să declare apel.

Un alt argument al autorului contestației este că instanța de judecată a încălcat prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală și nu a expediat o copie a sentinței motivate acuzatorului de stat, care nu a fost prezent la momentul pronunțării sentinței integral. Termenul pentru declararea apelului împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 08.08.2016 a fost respectat, deoarece urmează a fi calculat din 01.09.2016, ziua când sentința motivată a parvenit la Procuratura raionului Cahul.

La 23.01.2017 instanța de apel a pronunțat decizia motivată prin care a repus apelul procurorului în termen și a decis că încălcarea termenului de declarare a apelului de către acuzatorul de stat a fost determinată de motive întemeiate, și anume de faptul că instanța de judecată a încălcat normele de procedură la adoptarea și înmânarea sentinței participanților la proces.

Autorul contestației a mai notat faptul că Colegiul de disciplină și etică nu a avut acces la materialele cauzei penale, din care motiv a dat apreciere neobiectivă acțiunilor lui și lipsește faptul abaterii disciplinare.

Consiliul reține că în ședința Consiliului din data de 01.03.2018 procurorul Anatolie Pitel a solicitat prin cererea scrisă suspendarea examinării contestației până la pronunțarea Curții Supreme de Justiție asupra recursului ordinar al procurorului în cauza S.E., cerere care s-a respins pe motivul că decizia Curții de Apel Comrat este definitivă și executorie.

Audiat în cadrul ședinței autorul contestației și-a menținut poziția referitor la lipsa abaterii disciplinare în inacțiunile sale, iar de către instanța de fond s-au încălcat prevederile legale ce țin de expedierea sentinței motivate părții care nu a fost prezentă la pronunțare.

Examinând materialele procedurii disciplinare, hotărârea Colegiului de disciplină și etică, precum și audiind argumentele recurentului expuse în contestație și în ședință, Consiliul apreciază **contestația ca fiind neîntemeiată, motiv pentru care aceasta urmează să fie respinsă, cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-16/17 (III), pronunțată la data de 20.01.2017**, din următoarele considerente:

1. Chestiuni de fapt:

Potrivit materialelor procedurii disciplinare, procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Anatolie Pitel, în comun cu un procuror din cadrul Procuraturii raionului Cahul, a reprezentat învinuirea de stat în cauza penală nr. 2015928432, de învinuire a lui S.E. în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) și art. 248 alin. (5) lit. d) din Codul penal.

În ședința de judecată din 15.07.2016 procurorul Anatolie Pitel, în discursul său, a solicitat instanței de judecată recunoașterea vinovăției inculpatului S.E. și prin cumul parțial al pedepselor să-i fie stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de circulația substanțelor narcotice, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Prin sentința Judecătoriei Cahul din 08.08.2016, S.E. a fost condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. d) Cod penal. Prin aceeași sentință, acțiunile inculpatului au fost recalificate din prevederile art. 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, în cele ale art.217 alin.(4) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoarea, cu privarea de dreptul de a exercita activitate legată de

circulația substanțelor narcotice, dar executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat cu stabilirea unui termen de probă.

La 08.08.2016, în ziua pronunțării sentinței, procurorul Anatolie Pitel, în lipsa unor temeuri motivante, nu s-a prezentat la ședința de judecată, deși cunoștea din timp despre data când aceasta va avea loc. Despre faptul imposibilității prezentării sale la ședința din 08.08.2016, procurorul Anatolie Pitel urma să raporteze din timp procurorului-șef în vederea înlocuirii lui cu un alt acuzator de stat pentru reprezentarea învinuirii în numele statului.

Apreciind sentința prin care au fost recalificate acțiunile inculpatului S.E. ca fiind ilegală, procurorul Anatolie Pitel n-a declarat apel în termenul de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale.

În cadrul verificării sesizării de către Inspekția procurorilor, procurorul, șef al Procuraturii raionului Cahul a comunicat că în a doua jumătate a lui august 2016, a avut o discuție cu procurorul Anatolie Pitel referitor la necesitatea contestării sentinței în cauza S.E. În discuție procurorul Anatolie Pitel i-a declarat cu certitudine că el personal va contesta sentința.

La 22.08.2016 procurorul Anatolie Pitel a expediat o solicitare în adresa Judecătoriei Cahul, prin care a solicitat o copie a sentinței de condamnare a cet. S.E..

La 01.09.2016 la Procuratura raionului Cahul a parvenit sentința în cauza S.E.

La 14.09.2016, acuzatorul de stat Anatolie Pitel a întocmit apelul, pe care l-a transmis procurorului din cadrul procuraturii raionului Cahul, care l-a depus la 15.09.2016 în cancelaria Judecătoriei Cahul.

La 21.12.2016 prin decizia Curții de Apel Cahul a fost repus în termen și admis apelul procurorului, cu casarea integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri.

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție la 16.05.2017 a admis recursurile ordinare declarate de procuror a casat total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21.12.2016, în cauza penală în privința lui S.E., cu dispunerea rejudecării cauzei de Curtea de Apel Comrat.

La 26.12.2017 Curtea de Apel Comrat a respins cererea procurorului de repunere în termen a apelului, apelul fiind respins ca tardiv, iar la 05.02.2018 instanța de apel a pronunțat decizia motivată. Instanța de apel a statuat că respingerea apelului ca depus peste termen echivalează cu nerezolvarea fondului, prin neutilizarea căii de atac.

2.Chestiuni de drept:

Potrivit prevederilor art.320 alin.(1) Cod de procedură penală participarea procurorului la judecarea cauzei este obligatorie și el își exercită atribuțiile prevăzute în art.53 al aceluiași Cod. La judecarea cauzei în primă instanță participă procurorul care a condus urmărirea penală sau, după caz, a efectuat de sine stătător urmărirea penală în cauza dată. În caz de imposibilitate a participării acestuia, procurorul ierarhic superior dispune participarea la ședință a altui procuror.

În art.402 alin.(1) Cod de procedură penală este prevăzut că termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

În actul intern ce reglementa organizarea activității Procuraturii pe domeniul reprezentării învinuirii, și anume pct. 3 al Ordinului Procurorului General nr. 187/21

din 24.06.2005 (*act normativ departamental în vigoare la momentul încălcării admise de procuror*), era statuat că, *în caz de imposibilitate a participării acestuia la judecarea cauzei, în modul prevăzut de lege, se va dispune participarea altui procuror*. Pct. 14 al aceluiași Ordin, obliga procurorii să *studieze atent conținutul hotărârilor judecătorești pronunțate cu participarea lor. În caz dacă aceste hotărâri sunt ilegale sau neîntemeiate, ei le vor ataca cu apel ori recurs în ordinea și modul stabilit de lege,...* iar *omiterea nemotivată a termenului stabilit de lege pentru depunerea apelurilor sau recursurilor se va considera încălcare disciplinară*.

Consiliul constată că argumentele procurorului Anatolie Pitel sunt lipsite de temeinicie. Despre faptul imposibilității prezentării sale la ședința de judecată din 08.08.2016, procurorul trebuia să raporteze din timp procurorului-șef, în vederea substituirii lui cu un alt acuzator de stat, lucru pe care nu l-a făcut, fapt care a și creat incertitudine asupra pronunțării sentinței redactate.

Ulterior, aflând despre sentința adoptată cu recalificarea acțiunilor inculpatului, care a fost apreciată ca fiind una ilegală atât de către acuzatorul de stat, Anatolie Pitel, cât și de conducerea Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, și statuând în comun asupra necesității contestării acesteia, a declarat apel împotriva sentința Judecătoriei Cahul peste termenul legal de 15 zile din momentul pronunțării.

Astfel, omisiunile admise de Pitel Anatolie, ca acuzator de stat, au condiționat menținerea de către instanța de apel a unei sentințe apreciate ca ilegală.

La 05.02.2018 Curtea de Apel Comrat a pronunțat decizia motivată, prin care a respins ca nefondată cererea procurorului de repunere în termen a apelului, cu respingerea apelului ca tardiv.

Potrivit constatărilor instanței, *procurorul participant la judecarea cauzei penale este obligat să mențină pe tot parcursul procesului penal un rol activ. În condițiile cauzei, cunoscând soluția instanței de fond, procurorul care a instrumentat cauza penală și a expediat-o prin rechizitoriu în instanța de judecată ca Acuzator de Stat era obligat să reacționeze la timp, în condițiile legii, să declare un apel fie și preventiv, admițând faptul că nu era cunoscut cu conținutul hotărârii integrale pronunțate la data de 8 august 2016.*

Curtea de Apel Comrat a mai reținut că *argumentul procurorului despre expedierea în adresa participantului la proces, care nu a participat la ședința de judecată stabilită pentru pronunțarea sentinței, a copiei de pe hotărârea motivată peste termenul de 3 zile, de rând cu celelalte argumente, așa cum este stipulat la alin.(4) a art.338 Cod de procedură penală, nu sunt motive întemeiate care să justifice omiterea termenului de declarare a apelului cât și repunerea în termen.*

Depunând cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond peste termenul legal, depășit cu un interval considerabil (peste 36 zile), procurorul apelant a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale stipulate în legislația națională, astfel că, nu s-a interesat care este soluția motivată luată de instanța de fond și nici nu a solicitat instanței de judecată respectarea cerințelor art.338 alin.(4) Cod de procedură penală. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Decizia Curții de Apel Comrat din 26.12.2017 în cauza S.E. este definitivă și executorie, norme ce se conțin în art.476 alin.(1) pct.10) Codul de procedură penală. Tot aici este de reținut, că Curtea Constituțională în Hotărârea nr.32 din 17.11.2016 a statuat că respectarea hotărârilor judecătorești se exprimă prin obligativitatea executării acestora. Pentru considerentele expuse *supra*, argumentul autorului contestației despre imposibilitatea adoptării deciziei de către Consiliul Superior al Procurorilor până la pronunțarea de către CSJ a unei decizii, care posibil îl va favoriza, prin repunerea apelului în termen, este neîntemeiat.

Chestiuni privind încadrarea abaterii și individualizarea sancțiunii disciplinare:

Analizând probele administrate în cauza disciplinară în privința procurorului Anatolie Pitel, Consiliul constată că nedeclararea apelului în termenul de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, care a fost apreciată ca ilegală, reprezintă abatere disciplinară prevăzută de dispozițiile art.38 lit.a) din Legea cu privire la Procuratură - **îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de serviciu.**

Consiliul reține că materialul probator administrat atât în faza controlului de serviciu, cât și în procesul examinării nemijlocite de către Colegiul de disciplină și etică, denotă cu certitudine că toate elementele abaterii disciplinare menționate sunt întrunite.

Starea de fapt, reținută de Inspekția procurorilor și confirmată în partea motivatorie a hotărârii Colegiului de disciplină și etică, evidențiază încălcarea de către procuror a responsabilităților specifice funcției și a normelor de procedură penală.

La individualizarea sancțiunii, Consiliul ia în considerație gravitatea abaterii disciplinare și consecințele directe ale inacțiunii procurului, considerând că este justificată aplicarea sancțiunii disciplinare - **mustrare.**

Forma vinovăției:

În hotărârea sa nr.24 din 14.09.2016 Curtea Constituțională reține *că răspunderea disciplinară intervine în cazul săvârșirii unei abateri disciplinare, definită ca reprezentând încălcarea cu vinovăție de către persoană a îndatoririlor corespunzătoare funcției pe care o deține și a normelor de conduită profesională și civilă prevăzute de lege.*

În speță, în ceea ce privește forma de vinovăție, ce caracterizează abaterea disciplinară, Consiliul consideră că aceasta rezultă din modul cum a înțeles să acționeze procurorul Anatolie Pitel, iar atitudinea sa psihică este aceea de prevedere a rezultatelor faptelor sale, chiar dacă nu le-a urmărit, a acceptat producerea lor.

Consecința abaterii disciplinare comise de procurorul Anatolie Pitel este respingerea apelului ca tardiv, într-o cauză penală de interes sporit, iar neexecutarea prerogativelor pe care le presupune funcția de procuror au adus atingere interesului de îndeplinire corectă a actului de justiție cu menținerea autorității instituției Procuraturii pe care o reprezintă.

Pe cale de consecință, Consiliul constată că derogările de la prevederile legale, incriminate procurorului Anatolie Pitel, referitoare la neîndeplinirea obligațiilor de serviciu, și-au găsit confirmare, motiv din care decide să respingă contestația cu menținerea hotărârii Colegiului de disciplină și etică nr.13-16/17 (III), pronunțată la 20.01.2017.

În context, prin prezenta Hotărâre, Consiliul aduce o critică privind faptele comise de procurorul Anatolie Pitel.

În temeiul art.39 alin.(1) lit.b) coroborat cu alin.(3), art.70 alin.(1) lit.f), art.77, art.79, art.86 alin.(3) lit.a) din Legea nr.3 din 25.02.2016 cu privire la Procuratură, cu majoritate de voturi, Consiliul Superior al Procurorilor -

H O T Ă R Ă Ş T E:

1. A lua act de contestația procurorului în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale Anatolie Pitel, împotriva hotărârii Colegiului de disciplină și etică **nr.13-16/17 (III) din 20.01.2017**, adoptată în privința sa, și a o respinge ca neîntemeiată.

2. A menține Hotărârea Colegiului de disciplină și etică **nr.13-16/17 (III) din 20.01.2017**, privind aplicarea în privința procurorului Anatolie Pitel a sancțiunii disciplinare – **mustrare**.

3. Prezenta hotărâre se publică pe pagina web oficială a Procuraturii, www.procuratura.md, link-ul *Consiliul Superior al Procurorilor*, rubrica *Hotărâri*.

4. Hotărârea Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată în Curtea Supremă de Justiție, în Completul care examinează contestațiile împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, în termen de 10 de la data comunicării.

5. Prezenta hotărâre se remite persoanelor interesate pentru informare.

Membrii Consiliului Superior al Procurorilor:

№	<i>Numele și prenumele</i>	<i>Semnătura</i>
1	HARUNJEN Eduard	
2	TĂNASE Alexandru	
3	MICU Victor	
4	CARAIVAN Ruslan	
5	FURTUNĂ Inga	
6	ROȘCA Andrei	
7	BORDIANU Adrian	
8	ȘUȘU Constantin	
9	MĂRGINEANU Lilia	
10	GUCEAC Ion	
11	PULBERE Dumitru	

**Președinte al Consiliului
Superior al Procurorilor**

Angela MOTUZOC